

natpisima: 1 *Kolosjek*, 2 *Kolosjek*, 3 *Kolosjek*, 4 *Kolosjek* i 5 *Kolosjek*. Takav tekst možemo čitati samo kao „jedan kolosjek”, „dva kolosjek”, „tri kolosjek”, „četiri kolosjek” i „pet kolosjek”s napomenom da u takvim slučajevima imenicu *kolosijek* (ne *kolosjek*!) pišemo malim, a ne velikim slovom. Tako se napisani natpisi ne bi smjeli pojaviti ni na željezničkoj postaji Kotoriba. Riječ je o javnim natpisima koji pripadaju svima nama, upravo – zrcalište su *naše* jezične (ne)kulture. Stoga bismo preporučili da navedene natpise zamijenimo jezično pravilnim natpisima 1. *kolosijek*, 2. *kolosijek*, 3. *kolosijek*, 4. *kolosijek* i 5. *kolosijek*, što moramo čitati kao „prvi kolosijek”, „drugi kolosijek”, „treći kolosijek”, „četvrti kolosijek” i „peti kolosijek”.

Ratimir Kalmeta

O JEZIKU JANKA LESKOVARA

(Dr Ivan Sović, *Jezik Janka Leskovara*,
Školske novine, Zagreb, 1982.)

Nije običaj da se o knjizi piše pošto je već rasprodana, ali ako se knjiga, naročito jezikoslovna monografija, rasproda u rekordnom vremenu, bilo bi šteta ne zabilježiti njezinu pojavu. Razlog više za to jest i činjenica da se s njome pojavio i novi izdavač jezičnih djela. Naime *Jezik Janka Leskovara* dr. Ivana Sovića prva je knjiga novopokrenute biblioteke *Jezik i književnost* u NIRO „Školske novine” (druga je *Sto jezičnih savjeta* dr. Ivana Brabeca, obje u godini 1982).

Uz uvodni dio (Pristup i izvori) i obilne *Priloge* (Bilješke, Literatura) glavnina knjige (naslovljena *Jezik, djelo, ličnost*) sadrži sedam poglavlja: Pravopis, Fonologija, Gra-

matika, Leksik. Kajkavizmi, Stvaralaštvo i ličnost. Zaključak. Sustavno iznoseći sve važnije jezične značajke Leskovarova pisanja, dokaznim postupkom i komparativnom metodom Sović je nastojao utvrditi:

a) koliko se Leskovarov jezik razlikuje od današnjega hrvatskoga književnog jezika,

b) koliko je njegov jezik u skladu s jezičnom normom koje su se držali hrvatski književnici na prijelomu 19. i 20. stoljeća,

c) koliko je Leskovar bio pod utjecajem zavičajne i prijašnje standardne kajkavštine,

d) koliko je s obzirom na jezik bio pod utjecajem onodobne srpske književnosti,

e) koliko je pridonio bogaćenju i uopće razvoju hrvatskoga književnog jezika,

f) koje su osnovne značajke Leskovarova stila.

Ističući činjenicu da su stanovita jezična kolebanja, posebice u pravopisu i morfologiji, kao uostalom i u drugih pisaca s kraja prošloga i početka ovoga stoljeća, uzrokovana napuštanjem dotadašnje književnojezične prakse zasnovane na shvaćanjima zagrebačke filološke škole, Sović uvjerljivo dokazuje da je Janko Leskovar poznao književni jezik svoga doba, da je u okvirima tadašnje norme u previranju izgrađivao svoj osobni jezični izraz usklađujući ga s tematikom, ambijentom, likovima i kulturnim ozračjem u kojem su se razvijali junaci njegovih romana i pripovijedaka. Iako tvrdi da Leskovar „zauzima dostojno mjesto u povijesnom razvoju proznog izraza u hrvatskom književnom jeziku”, Sović ne pretjeruje u pohvalama, nego upozorava i na nedostatke. Pri tom bih istakao Sovićevo upozorenje da bi redaktori Leskovarovih djela morali biti veoma oprezni kad ih ispravljaju i ne bi smjeli olako dirati u osobine koje možda nisu u skladu s današnjom književnojezičnom normom, ali su obilježje Leskovarova pisanja i doba te ne otežavaju

komunikaciju ni s današnjim čitateljem (npr. upotreba povratne zamjenice u dativu).

Naravno, i Sovičevoj se knjizi može uputiti pokoja primjedba. Zanimao bi nas npr. omjer pojedinih padažnih alomorfa (u G mn. imenica e-deklinacije, u V jd. iste deklinacije, u I jd. i-deklinacije, -oga/-og. -omu/-ome/-om, -ima/-im u pridjevskoj deklinaciji), dvojnosti tipa s/sa, k/ka, nek/neka, sad/sada, uz/uza i sl., ali takvih obavijesti nismo dobivali ni od drugih autora ovovrsnih monografija. Iscrpnije bi se moglo govoriti o sintaksi, pogotovo s lingvostilističkog aspekta, donekle je prijeporučna i realizacija kriterija u izboru riječi za reprezentativni leksik Janka Leskovara, ali sve to ne umanjuje vrijednost Sovičeve knjige, koja može biti poticaj i putokaz mladim lingvistima kako da pridu proučavanju jezika naših pisaca. Na takvim monografijama i više nego oskudijevamo, a bez njih su nemoguće iscrpne i pouzdane sinteze o povijesnom razvoju našega književnog jezika. Pa ni gramatike suvremenoga književnog jezika neće biti potpune ni dovoljno dokumentirane bez podataka iz takvih monografija. I to je još jedan razlog da uz Sovičevu knjigu pozdravimo i novu biblioteku „Školskih novina“, u kojoj nam najavljuju i drugo djelo istoga autora — knjigu o jeziku Ksavera Šandora Đalskoga.

Stjepko Težak

SURADNICIMA

Zbog zahtjeva da se i Jezik uređuje po pravilima INDOK-službe potrebno je da i suradnici posebnim oblikovanjem i određivanjem članka dadu svoj prinos u tom poslu.

1. Članak treba da je uredno pisan strojem na kartici od 30 redaka sa 60 udaraca po retku.

Poželjno je da uz original uredništvo dobije i jednu uređenu kopiju. U svakom slučaju suradnik treba jednu kopiju sačuvati za sebe.

2. Suradnik treba predložiti kojoj rubrici namjenjuje članak. Ako ga je namijenio rubrici koja ima opći naziv Članci, tada je potrebno da članak ima sažetak oblikovan prema sažecima kako ih donosi Jezik.

3. UDK-broj treba biti određen prema popisu koji donosimo na 3. omotnoj strani. Broj 808.62 znači da je članak s područja hrvatskoga jezika, područja našega časopisa. Ako je iznimno s kojega drugoga područja, tada to treba posebno napomenuti radi određivanja drugoga UDK-broja.

Ako članak ide u disciplinu koje nema u popisu ili ako ide u više disciplina koje se UDK-brojevi kombiniraju ili ako suradnik želi preciznije određenu disciplinu, treba to naznačiti.

4. Suradnik predlaže kategorizaciju članka. Članci mogu biti:

- izvorni znanstveni članak
- prethodno priopćenje
- pregledni članak
- izlaganje na znanstvenom skupu
- stručni članak.

Obrazloženje tih kategorija donijeli smo na 3. omotnoj stranici 3. i 4. broja 27. godišta, a mogu se naći i u knjizi V. Silobričić, Znanstveno djelo, str. 14.

5. Članak treba imati što kraći sažetak na engleskom jeziku, najviše do 35 riječi s prevedenim naslovom. Uredništvo se brine za pravilnost engleskoga jezika.

Tako napisan članak olakšava nam uređivanje časopisa.

Uredništvo